

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Katowicach

LKA.410.001.02.2020

Pani
Elżbieta Oczkowicz
Śląski Wojewódzki Inspektor
Nadzoru Budowlanego
ul. Powstańców 41a
40-024 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2019 r. – wykonanie planu finansowego Wojewódzkiego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Katowicach

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Katowicach ¹ , ul. Powstańców 41a 40-024 Katowice
Kierownik jednostki kontrolowanej	Elżbieta Oczkowicz, Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego od 4 grudnia 2017 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Piotr Graca, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/8/2020 z 2 stycznia 2020 r.2. Monika Bukowiec, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/9/2020 z 2 stycznia 2020 r. <p>(akta kontroli str. 1-4)</p>

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego Inspektoratu na 2019 r., pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności.
Zakres kontroli	<p>Ocenie podlegały w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none">– działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych;– realizacja wydatków budżetu państwa;– wykorzystanie środków na realizację projektu współfinansowanego środkami UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań. <p>Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:</p> <ul style="list-style-type: none">– analiza wykonania dochodów;– szczegółowa kontrola prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości;– analiza stanu należności pozostałych do zapłaty;– analiza realizacji wydatków budżetu państwa;– kontrola wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;

¹ Dalej: Inspektorat.

² Dz.U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków Inspektoratu;
- analiza wybranego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- analiza stanu zobowiązań;
- kontrola wykorzystania środków na realizację projektu współfinansowanego środkami UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020;
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań;
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Objęte badaniem wydatki Inspektoratu w łącznej kwocie 297,1 tys. zł (7,1% wydatków poniesionych w 2019 r.) zrealizowano w sposób celowy i gospodarny, nie przekraczając limitów ustalonych w planie finansowym Inspektoratu. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności.

Zbadane postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 30,0 tys. euro zostało przeprowadzone zgodnie z przyjętymi procedurami, zapewniającymi zachowanie zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców.

Kontrola przyznanych środków z rezerw celowych w kwocie 133,6 tys. (100,0% tych środków) wykazała, że zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a poniesione wydatki wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe.

Wydatki w kwocie 293,1 tys. zł na realizację projektu pn. *Plan Działań nadzoru budowlanego na lata 2019–2020*⁴, współfinansowanego środkami UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020⁵, poniesiono zgodnie z przeznaczeniem, w okresie kwalifikowalności i do wysokości określonej w planie finansowym oraz prawidłowo udokumentowano. Stwierdzono jednak, że w sytuacji gdy z porozumienia nr 12/2019⁶ zawartego z Głównym Inspektorem Nadzoru Budowlanego⁷ w dniu 13 sierpnia 2019 r. wynikało, iż kwota 677,9 tys. zł (12,5% pierwotnego planu wydatków Inspektoratu) nie zostanie w 2019 r. wydatkowana na realizację Projektu, wniosek do Wojewody Śląskiego o zablokowanie planowanych na ten cel wydatków skierowano dopiero 19 grudnia 2019 r. (tj. po czterech miesiącach).

Objęte badaniem dochody budżetowe Inspektoratu w łącznej kwocie 23,8 tys. zł (82,4% zrealizowanych dochodów) zostały ustalone terminowo i w odpowiedniej wysokości. Z powyższej kwoty, prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu należności w łącznej kwocie 22,7 tys. zł, natomiast należność w kwocie 1,1 tys. zł (3,8% osiągniętych w 2019 r. dochodów) ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu do niewłaściwego okresu sprawozdawczego, czym naruszono art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: Projekt.

⁵ Dalej: POiŚ.

⁶ Dalej: Porozumienie.

⁷ Dalej: GINB.

o rachunkowości⁸. Naruszenie powyższych przepisów stwierdzono również w przypadku należności pozostałych do zapłaty w łącznej kwocie 60,0 tys. zł (52,2% należności pozostałych do zapłaty na koniec 2019 r.), w tym kwoty 50,0 tys. zł nie ujęto w księgach rachunkowych do dnia zakończenia kontroli NIK. W wyniku badania zaległości netto Inspektoratu w łącznej kwocie 23,3 tys. zł (96,7%) stwierdzono, że działania w celu dochodzenia należności podejmowano bez zbędnej zwłoki jedynie wobec kwoty 1,8 tys. zł, a w przypadku czterech zaległości w łącznej kwocie 21,5 tys. zł (89,2% zaległości netto na koniec 2019 r.) w okresie od dziewięciu do 50 miesięcy nie podjęto (do czasu kontroli NIK) żadnych działań, pomimo braku aktualnych informacji o skuteczności wszczętych na wniosek Inspektoratu postępowań prowadzonych przez organy egzekucyjne oraz nieprzekazywania przez nie jakichkolwiek kwot tytułem spłaty.

Objęte badaniem roczne sprawozdania za 2019 r. oraz kwartalne sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r. zostały sporządzone prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz terminowo przekazane do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego. Kwoty wykazane w skontrolowanych sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej, przy czym w ewidencji tej nie ujęto należności w kwocie 50,0 tys. zł (43,5% należności pozostałych do zapłaty), przez co dane sprawozdań Rb-27 za 2019 r. i Rb-N za IV kwartał 2019 r. nie przedstawiały prawidłowego obrazu należności Inspektoratu na koniec 2019 r. Ponadto, w sprawozdaniach tych błędnie przedstawiono należności w łącznej kwocie 29,7 tys. zł (25,8% należności pozostałych do zapłaty) odpowiednio jako zaległości netto i należności wymagalne. W sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2019 r. podano nieprawidłowe dane dotyczące przewidywanej na koniec 2019 r. i osiągniętej wartości miernika, przyjętego dla działania 7.1.4.2. *Nadzór nad rynkiem wyrobów budowlanych*, wykazując zero zamiast 76,8%. Prawidłowo pod względem merytorycznym sporządzono sprawozdania Rb-23, Rb-28 i Rb-28 Programy za 2019 r. oraz Rb-Z za IV kwartał 2019 r.

W Inspektoracie nie zapewniono skutecznego systemu kontroli zarządczej w obszarze sprawozdawczości, w sytuacji występowania istotnego ryzyka związanego z brakiem dostępu służb finansowo-księgowych do informacji/dokumentów o zdarzeniach gospodarczych dotyczących należności, których pozyskanie jest niezbędne dla prawidłowego sporządzenia sprawozdań Rb-27 i Rb-N.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Dochody budżetowe

1.1. W 2019 r. dochody budżetowe zrealizowano w kwocie 28,9 tys. zł, co stanowiło 25,1% dochodów wykonanych w 2018 r. (115,3 tys. zł). Największy udział w zrealizowanych dochodach miały wpływy z tytułu:

- zwrotu kosztów postępowań administracyjnych¹⁰ – 22,7 tys. zł (78,4%);

⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 351, ze zm., dalej: ustawa o rachunkowości.

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Dochody ujęte w § 069 i dotyczące pokrycia przez podmioty odpowiedzialne za wprowadzenie na rynek materiałów budowlanych wydatków Inspektoratu poniesionych na badania laboratoryjne tych materiałów, w sytuacji gdy wyniki badań okazały się pozytywne oraz pokrycia przez właścicieli obiektów kosztów ekspertyz i ocen stanu technicznego obiektów, poniesionych przez Inspektorat, w sytuacji gdy z obowiązku przedłożenia tych dokumentów nie wywiązała się strona.

- rozliczeń z lat ubiegłych w związku z korektą rozrachunków z kontrahentem¹¹ – 2,7 tys. zł (9,5%);
- zwrotu kosztów postępowań sądowych¹² – 1,8 tys. zł (6,0%).

W 2019 r. nie osiągnięto dochodów z tytułu kar i grzywien, co było przyczyną obniżenia dochodów w porównaniu do roku poprzedniego, w którym wpływy z tego tytułu wyniosły 80,2 tys. zł.

W planie finansowym Inspektoratu na 2019 r. nie zaplanowano dochodów budżetowych. Wynikało to ze specyfiki działalności Inspektoratu, tj. braku stałych wpływów oraz związanej z tym trudności w przewidywaniu z jakich tytułów wystąpią dochody i w jakiej wysokości w danym roku budżetowym.

W wyniku badania dochodów budżetowych Inspektoratu (sześciu zapłaconych należności) w łącznej kwocie 23,8 tys. zł (82,4%)¹³ stwierdzono, że zostały one ustalone terminowo i w odpowiedniej wysokości (określonej w postanowieniach, wyrokach sądowych lub umowie). Prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu pięć należności w łącznej kwocie 22,7 tys. zł. W jednym przypadku natomiast należność w kwocie 1,1 tys. zł ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu do niewłaściwego okresu sprawozdawczego, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 47, 268, 352-354, 594)

1.2. Na koniec 2019 r. należności Inspektoratu pozostałe do zapłaty wyniosły 114,9 tys. zł, z tego 64,9 tys. zł uwzględniono w sprawozdaniu z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 za 2019 r., a 50,0 tys. zł stanowiło należność (z tytułu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku wynikającego z decyzji Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego) nieujęta zarówno w tym sprawozdaniu, jak i w księgach rachunkowych Inspektoratu, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Zaległości netto¹⁴ na koniec 2019 r. wyniosły 24,1 tys. zł i stanowiły 21,0% należności pozostałych do zapłaty. W porównaniu do stanu na koniec 2018 r. należności pozostałe do zapłaty wzrosły o 61,7 tys. zł (116,1%), a zaległości netto zmniejszyły się o 0,8 tys. zł (3,0%). Wzrost należności pozostałych do zapłaty był spowodowany przede wszystkim nałożeniem grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku, o której mowa powyżej.

(akta kontroli str. 20, 594, 683)

W wyniku badania pięciu zaległości netto Inspektoratu w łącznej kwocie 23,3 tys. zł (96,7%)¹⁵ stwierdzono, że w przypadku zaległości na kwotę 1,8 tys. zł bez zbędnej zwłoki podejmowano działania w celu jej dochodzenia, a w przypadku czterech zaległości w łącznej kwocie 21,5 tys. zł w okresie od skierowania do organów egzekucyjnych tytułu wykonawczego, wniosku o egzekucję sądową lub ostatniego zapytania o stan sprawy nie podjęto (do czasu kontroli NIK) żadnych działań, pomimo braku aktualnych informacji o skuteczności wszczętych na wniosek Inspektoratu postępowań prowadzonych przez te organy oraz nieprzekazywania przez nie jakichkolwiek kwot tytułem spłaty, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 2 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

¹¹ Dochody ujęte w § 094 i dotyczące potrącenia kwot nienależnych w związku zmianą statusu kontrahenta w podatku VAT.

¹² Dochody ujęte w § 063.

¹³ Badaniem objęto wszystkie zapłacone należności, których wartość była większa lub równa 500,00 zł.

¹⁴ Należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane.

¹⁵ Badaniem objęto wszystkie zaległości, z pominięciem zaległości z tytułu upomnień i odsetek.

Ponadto ustalono, że cztery zaległości netto w łącznej kwocie 10,0 tys. zł ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu do niewłaściwego okresu sprawozdawczego, co opisano poniżej w pkt 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Nie wystąpiły przesłanki spisania badanych zaległości jako nieściągalnych.

(akta kontroli str. 167-205, 352-359)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki udzielania ulg w spłacie należności Inspektoratu (umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia spłaty).

(akta kontroli str. 278)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sześciu należności w łącznej kwocie 61,1 tys. zł (42,5% należności ogółem) nie ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu do właściwego okresu sprawozdawczego, a zatem nie spełniono wymogu bieżącego prowadzenia tych ksiąg, czym naruszono art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Z powyższych należności:

- jedną na kwotę 1,1 tys. zł (3,8% osiągniętych w 2019 r. dochodów) ujęto pod datą 15 kwietnia 2019 r. w sytuacji, gdy należność ta winna być ujęta w księgach lutego 2019 r.;
- cztery na łączną kwotę 10,0 tys. zł (8,7% należności pozostałych do zapłaty i 41,5% zaległości netto na koniec 2019 r.) ujęto w księgach dopiero w toku kontroli NIK pod datą 31 grudnia 2019 r. w sytuacji, gdy należności te winny być ujęte w księgach maja 2018 r. (w kwocie 9,7 tys. zł) oraz kwietnia 2019 r. (w kwocie 0,2 tys. zł) i września 2019 r. (w kwocie 0,1 tys. zł);
- jednej na kwotę 50,0 tys. zł (43,5% należności pozostałych do zapłaty na koniec 2019 r.) nie ujęto w księgach do dnia zakończenia czynności kontrolnych w sytuacji, gdy należność ta winna być ujęta w księgach września 2019 r.

W konsekwencji powyższego należności te nie zostały ujęte we właściwych miesięcznych i rocznych sprawozdaniach z wykonania planu dochodów budżetowych Rb-27 (za miesiące od maja 2018 r. do grudnia 2019 r. oraz za 2018 r. i 2019 r.) oraz kwartalnych sprawozdaniach o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych Rb-N (za okresy od II kwartału 2018 r. do IV kwartału 2019 r.).

Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego wyjaśniła, że powyższa nieprawidłowość była związana z nieprzekazaniem przez radcę prawnego dokumentu (z którego wynikały należności) do Zespołu Finansowo-Księgowego oraz problemami kadrowymi występującymi w tej komórce organizacyjnej Inspektoratu w związku z absencjami pracowników w I kwartale 2019 r., powodującymi konieczność zatrudnienia nowego pracownika, jednakże zatrudnienie go w wymiarze ½ etatu okazało się niewystarczające dla bieżącego ujmowania należności w księgach rachunkowych).

NIK zauważa, że kierownik jednostki odpowiada za prawidłową realizację jej zadań, w tym poprzez zapewnienie odpowiedniej obsady kadrowej. Zdaniem NIK, na powyższą nieprawidłowość miał także wpływ brak sformalizowanych zasad przekazywania dokumentów do Zespołu Finansowo-Księgowego (zasady te określono pisemnie w trakcie kontroli NIK).

(akta kontroli str. 14-15, 38-47, 60-65, 277-278, 360-368, 370-372, 664-684)

2. W wyniku badania pięciu zaległości netto Inspektoratu w łącznej kwocie 23,3 tys. zł stwierdzono, że w czterech przypadkach w łącznej kwocie 21,5 tys. zł (92,3% badanej próby i 89,2% zaległości netto na koniec 2019 r.) w Inspektoracie nie podejmowano bieżących działań, pomimo braku aktualnych informacji o skuteczności wszczętych na wniosek Inspektoratu postępowań prowadzonych przez organy egzekucyjne oraz nieprzekazywania przez nie jakichkolwiek kwot tytułem spłaty. I tak, w dwóch postępowaniach od skierowania do urzędów skarbowych tytułów wykonawczych do kolejnej czynności podjętej w trakcie niniejszej kontroli NIK upłynęło 16 i 50 miesięcy, a w dwóch kolejnych – od skierowania wniosku o egzekucję sądową i ostatniego zapytania o stan sprawy upłynęło odpowiednio dziewięć i 45 miesięcy. Jak wyjaśniła Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, pracownicy odpowiedzialni za monitorowanie postępowań prowadzonych przez organy egzekucyjne (dwóch pracowników merytorycznych i radca prawny) zaniechali monitorowania tych postępowań gdyż uznali, że wysłanie tytułu wykonawczego jest działaniem wystarczającym lub błędnie zamknęli sprawę w systemie Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją.

NIK zwraca uwagę, że jedną z przyczyn powyższej nieprawidłowości mógł być brak w Inspektoracie sformalizowanych zasad dotyczących monitorowania postępowań prowadzonych przez organy egzekucyjne.

(akta kontroli str. 14-15, 38-47, 277-278, 292-283, 360-368, 370-372)

OCENA CZĄSTKOWA

W wyniku badania dochodów budżetowych Inspektoratu w łącznej kwocie 23,8 tys. zł (82,4% dochodów zrealizowanych w 2019 r.) stwierdzono, że zostały one ustalone terminowo i w odpowiedniej wysokości. Z powyższej kwoty, prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu należności w łącznej kwocie 22,7 tys. zł, natomiast należność w kwocie 1,1 tys. zł (3,8% osiągniętych w 2019 r. dochodów) ujęto w księgach rachunkowych Inspektoratu do niewłaściwego okresu sprawozdawczego, czym naruszono art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 w zw. z ust. 5 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Naruszenie powyższych przepisów stwierdzono również w przypadku należności pozostałych do zapłaty w łącznej kwocie 60,0 tys. zł (52,2% należności pozostałych do zapłaty na koniec 2019 r.), w tym kwoty 50,0 tys. zł nie ujęto w księgach rachunkowych do dnia zakończenia kontroli NIK. W wyniku badania zaległości netto Inspektoratu w łącznej kwocie 23,3 tys. zł (96,7%) stwierdzono, że jedynie w przypadku zaległości na kwotę 1,8 tys. zł bez zbędnej zwłoki podejmowano działania w celu jej dochodzenia, a w przypadku czterech zaległości w łącznej kwocie 21,5 tys. zł (89,2% zaległości netto na koniec 2019 r.) w okresie od dziewięciu do 50 miesięcy nie podjęto (do czasu kontroli NIK) żadnych działań, pomimo braku aktualnych informacji o skuteczności wszczętych na wniosek Inspektoratu postępowań prowadzonych przez organy egzekucyjne oraz nieprzekazywania przez nie jakichkolwiek kwot tytułem spłaty.

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

2. Wydatki

2.1. Wydatki Inspektoratu na 2019 r. zostały zaplanowane w kwocie 5.412,0 tys. zł. W trakcie roku plan finansowy został zmniejszony per saldo o kwotę 793,1 tys. zł (14,7%). Wydatki zrealizowano w kwocie 4.192,7 tys. zł, co stanowiło 90,8% planu po zmianach (4.618,9 tys. zł) oraz 108,9% wydatków wykonanych w 2018 r. (3.851,5 tys. zł). Poniesienie wydatków w kwocie niższej niż kwota planu po zmianach oraz wyższej od kwoty wydatków w 2018 r. dotyczyło w głównej mierze wynagrodzeń wraz z pochodnymi. W porównaniu z rokiem poprzednim poniesiono wyższe wydatki z tego tytułu w związku z realizacją Projektu współfinansowanego środkami UE w ramach POliŚ. Niższa realizacja wydatków, w porównaniu do planu

po zmianach, wynikała z braku pełnej obsady etatów oraz absencji chorobowych pracowników Inspektoratu.

(akta kontroli str. 16-17, 257-264, 270-271, 505-524, 526-527)

Wydatki zostały poniesione przede wszystkim na:

- wynagrodzenia (w tym dodatkowe wynagrodzenie roczne) wraz z pochodnymi w kwocie 3.231,7 tys. zł (77,1% wydatków ogółem)¹⁶;
- zakupy towarów i usług w łącznej kwocie 638,5 tys. zł (15,2%)¹⁷, w głównej mierze usług związanych z utrzymaniem pomieszczeń w siedzibie Inspektoratu (sprzątanie, ochrona, wywóz nieczystości, odprowadzanie ścieków), materiałów i wyposażenia, energii oraz usług remontowych.

(akta kontroli str. 156-160, 270-271)

Struktura wydatków Inspektoratu według grup ekonomicznych przedstawiała się następująco:

- wydatki bieżące jednostki budżetowej wyniosły 4.117,7 tys. zł, tj. 90,8% planu po zmianach (4.532,9 tys. zł) i 108,6% wydatków bieżących tej jednostki w roku poprzednim (3.792,8 tys. zł);
- wydatki majątkowe (w związku z zakupem samochodu osobowego na potrzeby związane z realizacją zadań kontrolnych Inspektoratu, wykonywanych na budowach) wyniosły 63,4 tys. zł, tj. 97,5% planu po zmianach (65,0 tys. zł) i 147,4% wydatków majątkowych zrealizowanych w 2018 r. (43,0 tys. zł);
- świadczenia na rzecz osób fizycznych wyniosły 11,6 tys. zł, tj. 55,2% planu po zmianach (21,0 tys. zł) i 73,8% wydatków z tego tytułu w roku poprzednim (15,7 tys. zł). Poniesienie w tej grupie ekonomicznej wydatków w kwocie niższej od planowanej było związane z korzystniejszym cenowo (w porównaniu z latami poprzednimi) zakupem odzieży roboczej oraz mniejszą niż zakładano liczbą osób, ubiegających się o refundację zakupów okularów korekcyjnych do pracy przy komputerze.

(akta kontroli str. 16-17, 528)

2.2. Zgodnie z przeznaczeniem wykorzystano środki z rezerw celowych poz. 20, 49 i 65 otrzymane w łącznej kwocie 133,6 tys. zł, tj. 101,7 tys. zł na zwiększenie wynagrodzeń wraz z pochodnymi dla pracowników od 1 sierpnia 2019 r.¹⁸ (85,1% środków otrzymanych na ten cel, tj. 119,5 tys. zł z rezerw poz. 49 i 65), jak również sfinansowanie dodatków służby cywilnej oraz dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi dla mianowanych urzędników służby cywilnej w kwocie 13,8 tys. zł (97,9% środków otrzymanych na ten cel, tj. 14,1 tys. zł z rezerwy poz. 20). Poniesione wydatki wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe.

(akta kontroli str. 505-524, 543)

2.3. W 2019 r. przeciętne zatrudnienie w Inspektoracie wyniosło 36,0 etatów i było wyższe o 0,4 etatu od przeciętnego zatrudnienia w roku poprzednim. Stan zatrudnienia na koniec 2019 r. wyniósł 37 etatów i był niższy o 1,6 etatu w porównaniu do stanu zatrudnienia na koniec 2018 r., z uwagi na bezskuteczne próby obsadzenia wakatów.

¹⁶ Wydatki w §§: 4010, 4020, 4028, 4029, 4040, 4110, 4118, 4119, 4120, 4128 i 4129.

¹⁷ Wydatki w §§: 4210, 4220, 4260, 4270, 4280, 4300, 4308, 4309, 4360, 6060.

¹⁸ 500,00 zł na etat na miesiąc.

W 2019 r. wynagrodzenia (łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) wyniosły 2.714,4 tys. zł, tj. 91,5% planu po zmianach (2.966,4 tys. zł) i 111,2% wynagrodzeń w 2018 r. (2.440,3 tys. zł)¹⁹. W 2019 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (łącznie z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym) na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 6.276,40 zł i w porównaniu z 2018 r. (5.715,60 zł) było wyższe o 560,80 zł (9,8%).

Wydatki poniesione w Inspektoracie na wynagrodzenia mieściły się w limicie ustalonym w jego planie finansowym.

(akta kontroli str. 11, 17, 270-271, 505-512, 517-519, 527)

W 2019 r. wydatki na wynagrodzenia bezosobowe Inspektoratu wyniosły 9,0 tys. zł, tj. 30,0% planu po zmianach (30,0 tys. zł) i 108,4% takich wydatków z 2018 r. (8,3 tys. zł). Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe zrealizowano w związku z zawarciem trzech umów zlecenia dotyczących usług księgowych²⁰. Przyczyną poniesienia niższych (w porównaniu do planu po zmianach) wydatków z tego tytułu był mniejszy zakres prowadzonych w Inspektoracie spraw i związany z tym brak potrzeby udzielenia zleceń (w szczególności sporządzenia określonej dokumentacji²¹).

(akta kontroli str. 12, 16-17, 158, 270, 528)

2.4. Na koniec 2019 r. zobowiązania wyniosły 208,2 tys. zł. Największe pozycje stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi²² w kwocie 180,4 tys. zł (86,6%) oraz zobowiązania z tytułu dostaw towarów i usług²³ (m.in. energii i materiałów) w kwocie 23,8 tys. zł (11,4%). Zobowiązania wykazane w sprawozdaniu z wykonania planu wydatków budżetu państwa Rb-28 za 2019 r. były zgodne z ewidencją księgową.

W porównaniu do stanu na koniec roku poprzedniego, zobowiązania były niższe o 57,9 tys. zł (21,8%). Na różnicę tą składały się przede wszystkim zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i usług remontowych, które w 2019 r. nie wystąpiły oraz niższe zobowiązania z tytułu zakupu energii i z tytułu kosztów postępowań sądowych.

Na koniec 2019 r. zobowiązania wymagalne wyniosły 1,5 tys. zł i stanowiły zasądzone kwoty z tytułu zwrotu kosztów postępowań sądowych²⁴ (wyroki wpłynęły do Inspektoratu 30 grudnia 2019 r. i 7 stycznia 2020 r.). Zobowiązania te w stosunku do zobowiązań wymagalnych na koniec 2018 r. (które również dotyczyły zwrotu kosztów postępowań sądowych) wyniosły 8,5%.

W 2019 r. nie wystąpiły przypadki nieterminowego regulowania zobowiązań.

(akta kontroli str. 162-163, 270-271, 275-276)

2.5. W wyniku badania próby 44 wydatków w łącznej kwocie 297,1 tys. zł²⁵ (7,1%) ustalono, że wydatki zostały zrealizowane do wysokości kwot ujętych w planie finansowym, w sposób celowy i gospodarny. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności, skutkujących zapłaceniem odsetek. Zakupiony środek

¹⁹ Według sprawozdania Rb-70.

²⁰ Na okres do czterech miesięcy.

²¹ Np. ekspertyzy, oceny technicznej lub robót budowlanych w ramach wykonania zastępczego czy zastosowania niezbędnych środków zabezpieczających w razie konieczności niezwłocznego podjęcia działań mających na celu usunięcie niebezpieczeństwa dla ludzi lub mienia, na koszt właściciela lub zarządcy.

²² §§ 4010, 4040, 4070, 4110, 4120.

²³ §§ 4210, 4270, 4280, 4300, 4360.

²⁴ Zobowiązania wymagalne w kwotach 1,0 tys. zł i 0,5 tys. zł zostały uregulowane odpowiednio 10 i 28 stycznia 2020 r.

²⁵ Z tego 43 wydatki na kwotę 233,9 tys. zł z grupy wydatków bieżących jednostki budżetowej oraz jeden wydatek na kwotę 63,2 tys. zł z grupy wydatków majątkowych. Wydatki dobrano losowo z konta 130 *Rachunek bieżący jednostki – wydatki metodą statystyczną MUS* – z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości. Populację stanowiły pozapłacowe wydatki Inspektoratu, tj. z wyłączeniem wydatków w §§ 401-408, 411-414, 418, 420 i 444 oraz wydatków poniżej 500 zł).

trwały został odebrany i ujęty w ewidencji zgodnie z wymogami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 października 2016 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT)²⁶. Dowody księgowe dotyczące zbadanych wydatków zostały zweryfikowane pod względem zgodności z wcześniej zaciągniętymi zobowiązaniami. NIK zwraca jednak uwagę, że wysokości wydatków z tytułu kosztów użyczenia pomieszczeń w łącznej kwocie 40,1 tys. zł (13,5% badanej próby), poniesionych na rzecz urzędu obsługującego dysponenta części (Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach)²⁷, nie zweryfikowano pod kątem zgodności z zasadami ich naliczenia, określonymi w § 4 ust. 3 pkt 1 umowy użyczenia, zawartej z Dyrektorem Generalnym ww. jednostki 28 grudnia 2015 r. Jak wyjaśniła Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, było to spowodowane nieudostępnieniem przez użyczającego odpowiednich dokumentów (przedstawiających koszty centralnego ogrzewania, dostawy wody i energii elektrycznej oraz odprowadzania ścieków i usług ochrony budynku), pomimo występowania o ich przekazanie. W związku z tym przyjęto, że użyczający, jako jednostka budżetowa zobowiązana do dokonywania wydatków w sposób oszczędny i celowy, dokonuje prawidłowej weryfikacji rozliczeń.

(akta kontroli str. 138-155, 293, 441-496, 532)

Stosownie do art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁸, wszystkie dokonane w 2019 r. zakupy objęte próbą, z uwagi na ich wartość nieprzekraczającą wyrażonej w złotych kwoty 30,0 tys. euro, zrealizowane zostały w Inspektoracie bez stosowania tej ustawy. W wyniku badania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na dostawę samochodu osobowego stwierdzono, że zostało ono przeprowadzone zgodnie z *Regulaminem udzielania zamówień publicznych o wartości nieprzekraczającej kwoty wskazanej w art. 4 pkt 8 ustawy – prawo zamówień publicznych*²⁹ (wybrano wykonawcę, który złożył najkorzystniejszą ofertę). Regulamin ten zapewniał zachowanie zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Umowa zawarta z wykonawcą została zrealizowana prawidłowo pod względem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji (31 grudnia 2019 r.) i wysokości wypłaconego wynagrodzenia (63,2 tys. zł brutto).

(akta kontroli str. 185-201, 237-256)

2.6. Na realizację Projektu³⁰ współfinansowanego środkami UE w ramach POIiŚ pierwotnie zaplanowano kwotę 1.161,0 tys. zł, wynikającą z oszacowania potrzeb Inspektoratu w oparciu o wytyczne GINB. Pomimo że ustalony w Porozumieniu z dnia 13 sierpnia 2019 r., zawartym pomiędzy Śląskim Inspektorem Nadzoru Budowlanego i GINB, zakres finansowy Projektu na 2019 r. wynosił 483,1 tys. zł, dopiero w grudniu 2019 r. skierowano do Wojewody Śląskiego wnioski o zablokowanie wydatków, co opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W rezultacie, dysponent części wydał decyzję o blokowaniu planowanych wydatków w kwocie 799,0 tys. zł w dniu 30 grudnia 2019 r., jak również dokonał zmniejszenia planu wydatków na realizację Projektu do kwoty 362,0 tys. zł.

²⁶ Dz.U. poz. 1864.

²⁷ W 2019 r. poniesiono z tego tytułu wydatki w łącznej kwocie 199,7 tys. zł.

²⁸ Dz.U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm, dalej: ustawa Pzp.

²⁹ Wprowadzony zarządzeniem Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego nr 47/2019 z dnia 16 grudnia 2019 r. Dalej: Regulamin.

³⁰ Projekt realizowany przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego we współpracy z Ministrem Inwestycji i Rozwoju oraz 16 wojewódzkimi inspektorami nadzoru budowlanego na podstawie umowy z dnia 19 lipca 2019 r. o dofinansowanie nr UDA-POIS.10.01.00-00-0700/19-00 Planu Działania nadzoru budowlanego na lata 2019–2020 w ramach Działania 10.1. oś priorytetowa X *Pomoc techniczna* POIiŚ.

Wydatki na realizację Projektu zostały poniesione zgodnie z przeznaczeniem w łącznej kwocie 293,1 tys. zł (81,0% planu po zmianach), z tego 281,6 tys. zł (80,5% planu po zmianach) na sfinansowanie wynagrodzeń wraz z pochodnymi pracowników uczestniczących w kontrolach inwestycji finansowanych z udziałem środków UE i obsługujących realizację Projektu oraz 11,5 tys. zł (95,5% planu po zmianach) na pokrycie kosztów zleconych badań laboratoryjnych (wybranych właściwości techniczno-użytkowych krawężnika betonowego). Wydatki te poniesiono w okresie kwalifikowalności i do wysokości określonej w planie finansowym oraz prawidłowo udokumentowano. Poniesienie wydatków na sfinansowanie wynagrodzeń osobowych wraz z pochodnymi w kwocie niższej od ujętej w planie po zmianach było związane z dużą rotacją pracowników i trudnościami w obsadzeniu wakatów na stanowiskach związanych z realizacją Projektu.

Efektom rzeczowym realizacji Projektu było przeprowadzenie 15 kontroli siedmiu inwestycji finansowanych z udziałem środków UE³¹ (realizowanych w ramach POIiŚ oraz CEF³²).

(akta kontroli str. 66-137, 257-260, 272-273, 290-291, 315-322, 332-344, 430-439)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wniosek o zablokowanie kwoty 799,0 tys. zł planowanych wydatków na realizację Projektu współfinansowanego środkami UE w ramach POIiŚ (14,8% pierwotnego planu wydatków Inspektoratu) skierowano w systemie Trezor do Wojewody Śląskiego dopiero w dniu 19 grudnia 2019 r., w sytuacji gdy ustalony w Porozumieniu z dnia 13 sierpnia 2019 r. zakres finansowy Projektu na 2019 r. wynosił 483,1 tys. zł, co wskazywało, że kwota 677,9 tys. zł³³ (12,5% pierwotnego planu wydatków Inspektoratu) nie zostanie w 2019 r. wydatkowana. W ocenie NIK, podjęcie działań zmierzających do zablokowania planowanych wydatków z czteromiesięczną zwłoką nie spełniało kryterium rzetelności działania.

Śląska Wojewódzka Inspektor Nadzoru Budowlanego wyjaśniła, że wcześniej w Inspektoracie nie wystąpiła potrzeba dokonania blokady zaplanowanych wydatków (z tego powodu nie wprowadzono procedury w tym zakresie), dlatego też zachodziła konieczność dokonania uzgodnień ze Śląskim Urzędem Wojewódzkim. W jednostce tej wskazano w grudniu 2019 r. na zasadność wystąpienia z wnioskiem o zablokowanie planowanych wydatków. Wówczas w Inspektoracie sporządzono stosowny wniosek.

(akta kontroli str. 257-258, 526)

NIK wskazuje na potrzebę niezwłocznego podejmowania działań zmierzających do zablokowania planowanych wydatków, w sytuacji stwierdzenia nadmiaru środków. Podjęcie takich działań pod koniec roku budżetowego ogranicza możliwość przeznaczenia środków na sfinansowanie innych zadań publicznych.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2019 r. w zakresie wydatków.

Objęte badaniem wydatki Inspektoratu w łącznej kwocie 297,1 tys. zł (7,1% wydatków ogółem) zrealizowano do wysokości kwot ujętych w planie finansowym.

³¹ W I półroczu 2019 r. zakończono siedem kontroli trzech inwestycji, a w II półroczu – osiem kontroli czterech inwestycji.

³² Connecting Europe Facility („Łącząc Europę”).

³³ Różnica pomiędzy kwotą pierwotnie zaplanowaną na realizację Projektu (1.161,0 tys. zł) i kwotą zakresu finansowego Projektu określoną w Porozumieniu (483,1 tys. zł).

Poniesiono je w sposób celowy i gospodarny. Nie wystąpiły przypadki nieterminowych płatności. Zbadane postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego o wartości nieprzekraczającej 30,0 tys. euro zostało przeprowadzone zgodnie z przyjętym Regulaminem, zapewniającym zachowanie zasad uczciwej konkurencji i równego traktowania wykonawców. Kontrola przyznanych środków z rezerw celowych w kwocie 133,6 tys. (100,0% tych środków) wykazała, że zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, a poniesione wydatki wynikały z faktycznych potrzeb i były celowe. Wydatki w kwocie 293,1 tys. zł na realizację Projektu współfinansowanego środkami UE w ramach POIiŚ poniesiono zgodnie z przeznaczeniem, w okresie kwalifikowalności i do wysokości określonej w planie finansowym oraz prawidłowo udokumentowano. Stwierdzono przy tym, że w sytuacji gdy z Porozumienia zawartego z GINB w dniu 13 sierpnia 2019 r. wynikało, iż kwota 677,9 tys. zł (12,5% pierwotnego planu wydatków Inspektoratu) nie zostanie w 2019 r. wydatkowana na realizację Projektu, wniosek do dysponenta części o zablokowanie planowanych na ten cel wydatków skierowano dopiero 19 grudnia 2019 r. (tj. po czterech miesiącach).

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

3. Sprawozdawczość

W wyniku badania rocznych sprawozdań Inspektoratu za 2019 r.:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1);

a także kwartalnych sprawozdań Inspektoratu w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2019 r.:

- o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N);
- o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z);

ustalono, że zostały one sporządzone prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz terminowo³⁴ przekazane do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Ze względu jednak na to, że w ewidencji tej nie ujęto należności w kwocie 50,0 tys. zł (co opisano powyżej w pkt 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości w obszarze Dochody budżetowe*), sprawozdania Rb-27 za 2019 r.

³⁴ W terminach określonych:

- w załączniku nr 38 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1393, ze zm.), dalej: rozporządzenie MF w sprawie sprawozdawczości budżetowej;
- w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 1793, ze zm.), dalej: rozporządzenie MF w sprawie sprawozdawczości w układzie zadaniowym;
- w załączniku nr 6 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773), dalej: rozporządzenie MF w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych.

i Rb-N za IV kwartał 2019 r. nie przedstawiały faktycznego obrazu należności Inspektoratu. Ponadto, w sprawozdaniach tych błędnie przedstawiono należności w łącznej kwocie 29,7 tys. zł odpowiednio jako zaległości netto i należności wymagalne, co opisano poniżej w pkt 1 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2019 r. podano nieprawidłowe dane dotyczące przewidywanej na koniec 2019 r. i osiągniętej wartości miernika, przyjętego dla działania w układzie zadaniowym wydatków, co opisano poniżej w pkt 2 sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Prawidłowo pod względem merytorycznym sporządzono sprawozdania Rb-23, Rb-28 i Rb-28 Programy za 2019 r. oraz Rb-Z za IV kwartał 2019 r.

W Inspektoracie nie zapewniono skutecznego systemu kontroli zarządczej w obszarze sprawozdawczości. Nie opracowano procedur sporządzania sprawozdań, jak również nie zdefiniowano ryzyk i działań w celu ich zapobieżenia. Tymczasem ustalenia kontroli NIK wskazują na występowanie istotnego ryzyka związanego z brakiem dostępu służb finansowo-księgowych do informacji/dokumentów o zdarzeniach gospodarczych dotyczących należności, których pozyskanie jest niezbędne dla prawidłowego sporządzenia sprawozdań Rb-27 i Rb-N.

(akta kontroli str. 161, 401-403, 560-561, 594-597, 662-663)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dwie należności w łącznej kwocie 29,7 tys. zł (25,8% należności pozostałych do zapłaty) wykazano w sprawozdaniu Rb-27 za 2019 r. jako zaległości netto (tj. należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął i mogą być egzekwowane), a w sprawozdaniu Rb-N za IV kwartał jako należności wymagalne, w sytuacji gdy właściwe sądy administracyjne wstrzymały wykonanie postanowień, z których wynikały te należności. Stanowiło to naruszenie § 7 ust. 2 pkt 5 załącznika nr 34 do rozporządzenia MF w sprawie sprawozdawczości budżetowej i § 13 ust. 1 pkt 5 i 6 załącznika nr 9 do rozporządzenia MF w sprawie sprawozdań w zakresie operacji finansowych. Wskutek powyższego, sprawozdanie Rb-27 za 2019 r. nie odzwierciedlało faktycznego stanu zaległości netto, a sprawozdanie Rb-N za IV 2019 r. – należności wymagalnych i pozostałych.

Jak wyjaśniła Śląski Wojewódzki Inspektor Nadzoru Budowlanego, było to spowodowane nieprawidłowym obiegiem dokumentów, związanym z brakiem sformalizowanych zasad przekazywania dokumentów do Zespołu Finansowo-Księgowego, wraz z adnotacją o zmianie charakteru należności w wyniku wydania orzeczenia wstrzymującego jej egzekucję (zasady te określono pisemnie 30 stycznia 2020 r.).

W toku kontroli NIK, tj. 27 lutego 2020 r., skorygowano sprawozdania Rb-27 za 2019 r. i Rb-N za IV kwartał 2019 r. uwzględniając niewymagalny charakter powyższych należności w łącznej kwocie 29,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 268, 274, 355-358, 400, 440, 497-498, 530-531, 594-597)

2. W sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2019 r. podano nieprawidłowe dane dotyczące przewidywanej na koniec roku i osiągniętej wartości miernika, przyjętego dla działania 7.1.4.2. *Nadzór nad rynkiem wyrobów budowlanych*. W kolumnach 27 i 28 sprawozdania podano bowiem wartość zero zamiast faktycznej wartości wynoszącej 76,8% (stosunek liczby przeprowadzonych kontroli do kontroli zaplanowanych przez Wydział Wyrobów Budowlanych), czym naruszono § 10 ust. 1 rozporządzenia MF w sprawie sprawozdawczości w układzie zadaniowym. W konsekwencji tego błędu

sprawozdanie nie odzwierciedlało faktycznego stopnia osiągnięcia celu działania, mierzonego ww. miernikiem.

Z wyjaśnień Śląskiej Wojewódzkiej Inspektor Nadzoru Budowlanego wynikało, że powyższa nieprawidłowość była spowodowana omyłką.

W toku kontroli NIK, tj. 28 lutego 2020 r., sprawozdanie skorygowano, uwzględniając w nim osiągniętą wartość miernika.

(akta kontroli str. 161, 502-504, 499, 545, 560-562)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje negatywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania.

W trzech z siedmiu skontrolowanych sprawozdań stwierdzono nieprawidłowości. W sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N nie uwzględniono należności na kwotę 50,0 tys. zł (43,5% należności pozostałych do zapłaty), a należności w łącznej kwocie 10,0 tys. zł (8,7% należności pozostałych do zapłaty) wykazano w tych sprawozdaniach w wyniku ustaleń kontroli NIK. Ponadto w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N błędnie przedstawiono należności w łącznej kwocie 29,7 tys. zł (25,8% należności pozostałych do zapłaty) odpowiednio jako zaległości netto i należności wymagalne. W sprawozdaniu Rb-BZ1 podano nieprawidłowe dane dotyczące przewidywanej na koniec 2019 r. i osiągniętej wartości miernika, przyjętego dla działania 7.1.4.2. *Nadzór nad rynkiem wyrobów budowlanych*. Sprawozdania zostały sporządzone w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej, który nie zapobiegł wystąpieniu ww. nieprawidłowości.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

1. NIK wskazuje na potrzebę zapewnienia niezwłocznego podejmowania działań zmierzających do zablokowania planowanych wydatków, w sytuacji stwierdzenia nadmiaru środków.
2. NIK zwraca uwagę na konieczność wdrożenia skutecznego systemu kontroli zarządczej, w celu zapewnienia prawidłowego obiegu dokumentów w Inspektoracie oraz bieżącego ujmowania wynikających z nich należności w księgach rachunkowych, jak również prawidłowego klasyfikowania jako wymagalnych i niewymagalnych, w celu przedstawienia rzetelnych danych w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N.
3. NIK zwraca również uwagę na potrzebę ustalenia sformalizowanych zasad monitorowania wszczętych na wniosek Inspektoratu postępowań prowadzonych przez organy egzekucyjne, w celu zapewnienia pozyskiwania aktualnych informacji o stanie i skuteczności tych postępowań.

Wnioski

NIK wnosi o ujęcie w księgach rachunkowych należności pozostałej do zapłaty na dzień 31 grudnia 2019 r. w kwocie 50,0 tys. zł z tytułu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązku oraz uwzględnienie jej w korekcie sprawozdań Rb-27 za 2019 r. i Rb-N za IV kwartał 2019 r.

Wobec działań podjętych w trakcie niniejszej kontroli, NIK nie formułuje wniosków pokontrolnych w związku z nieprawidłowościami polegającymi na:

- błędnym przedstawieniu należności w sprawozdaniach Rb-27 i Rb-N, odpowiednio jako zaległości netto i należności wymagalne;

- nieujęciu prawidłowych danych w sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2019 r. (dotyczących przewidywanej i osiągniętej wartości miernika).

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁵ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiająca dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15z z ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁶, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, 3 kwietnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach

Kontroler nadzorujący
Monika Kopczyk
Doradca ekonomiczny

.....

³⁵ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

³⁶ Dz.U. poz.374, 567 i 568.